

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2010/24
Karar Sayısı : 2010/46
Karar Günü : 24.3.2010
R.G Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Şişli 14. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 14.12.2009 günlü, 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci tümcelerinin Anayasa'nın 38. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Verilen çekin karşılıksız çıkması üzerine yapılan şikâyet sonucunda sanık hakkında açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

5941 sayılı Çek Kanunu'nun itiraz konusu tümceleri de içeren 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

'(1) Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, binbeşyüz güne kadar adlî para cezasına hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adlî para cezası, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olamaz. Mahkeme ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına; bu yasağın bulunması hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının devamına hükmeder. Bu davalar, çekin tahsil için bankaya ibraz edildiği veya çek hesabının açıldığı banka şubesinin bulunduğu yer ya da hesap sahibinin yahut şikâyetçinin yerleşim yeri mahkemesinde görülür.'

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı ve bunun gerekçesi ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 294 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde

yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde, ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Verilen çekin karşılıksız çıkması sonucunda düzenlenen 12.11.2009 günlü iddianamede, sanığın 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin 4814 sayılı yasayla değişik birinci fıkrası gereğince cezalandırılması istenmiştir.

Kamu davasının görülmesi sırasında 14.12.2009 günlü, 5941 sayılı Çek Kanunu 27437 sayılı, 20.12.2009 günlü Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiş ve 3167 sayılı Yasa yürürlükten kaldırılmıştır.

3167 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin 4814 sayılı Yasa ile değişik birinci fıkrasına göre, üzerinde yazılı keşide tarihinden önce veya ibraz süresi içinde 4. madde uyarınca ibraz edildiğinde, yeterli karşılığı bulunmaması nedeniyle kısmen de olsa ödenmeyen çeki keşide eden hesap sahipleri veya yetkili temsilcileri, kanunların ayrıca suç saydığı haller saklı kalmak üzere, çek bedeli tutarı kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

İtiraz konusu kuralda, *'Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, binbeşyüz güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adli para cezası, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olamaz.'* denilmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan Kanun ile sonradan yürürlüğe giren Kanunların hükümleri farklı ise failin lehine olan Kanunun uygulanacağı kurala bağlanmıştır. Bu nedenle önceki yasa kuralının sanığın lehine olması durumunda, bu kural yürürlükten kalkmış olsa bile uygulanması gerekmektedir.

Sanık hakkında 3167 sayılı Yasa kuralının uygulanması durumunda verilebilecek en yüksek ceza, karşılıksız çıkan çek bedeli tutarı olan 49.000 lira adli para cezasıdır. Bu cezanın mahkeme tarafından belirlenen biçimde ödenmemesi durumunda sanık, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Geçici 1. maddesine göre adli para cezasının bir günü yüz Türk Lirası hesabı ile hapsedilebilecek ve böylece en fazla 490 gün hapis cezası ile cezalandırılabilecektir.

5941 sayılı Yasa kuralının uygulanması durumunda ise sanık, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olmamak üzere binbeşyüzgüne kadar adli para cezasıyla cezalandırılabilecektir. Mahkeme belirlenen adli gün para cezasını, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 52. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca sanığın ekonomik ve diğer şahsi hallerini göz önünde bulundurarak en az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olmak üzere gün karşılığı adli para cezasına hükmedebilecektir.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'de görülmekte olan kamu davasında karşılıksız kalan çek bedelinin miktarı 49.000 lira olduğuna göre sanık, bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı yirmi Türk Lirası olarak uygulanması durumunda kural gereği üst sınır olan 1500 gün adli para cezasına, yüz Türk Lirasının uygulanması durumunda 490 gün adli para cezasına

çarpıtılabilecektir. Adli para cezası ödenmediği takdirde ise 5275 sayılı Yasa'nın 106. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince sanık, Cumhuriyet savcısının kararı ile ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarınca hapsedileceğinden ve adli para cezası yerine çektirilen hapis cezasının süresi aynı maddenin (7) numaralı fıkrası gereğince üç yılı geçemeyeceğinden 490 gün ile 1.095 gün arasında hapis cezasına maruz kalabilecektir. Bu durumda 490 gün hapis cezası en az miktar olup, sanık daha fazla hapis cezası ile de cezalandırılabilir.

Yukarıda anılan önceki ve yeni yasa kuralları göz önüne alındığında, 3167 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin 4814 sayılı Yasa ile değişik birinci fıkrasının sanığın lehine olduğu anlaşıldığından, itiraz konusu tümcelerin bakılmakta olan davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle başvurunun, Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

14.12.2009 günlü, 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci tümcelerinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu tümcelere ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 24.3.2010 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN	Fettah OTO
Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK	Serruh KALELİ
Üye	Üye	
Zehra Ayla PERKTAŞ	Recep KÖMÜRCÜ	